

Bryssel, 20. lokakuuta 2025
(OR. en)

14250/25

Toimielinten välinen asia:
2025/0180(COD)

ENER 538
POLCOM 304
CODEC 1577

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 13869/25

Asia: Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI
venäläisen maakaasun tuonnin vaiheittaisesta lopettamisesta,
mahdollisten energiariippuvuuksien seurannan parantamisesta ja
asetuksen (EU) 2017/1938 muuttamisesta
– Yleisnäkemys

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston edellä mainittua ehdotusta koskeva neuvoston yleisnäkemys, jonka neuvosto (liikenne, televiestintä ja energia) hyväksyi istunnossaan 20. lokakuuta 2025.

Yleisnäkemyksessä vahvistetaan neuvoston väliaikainen kanta tähän ehdotukseen, ja se on pohjana Euroopan parlamentin kanssa käytäviin neuvotteluihin.

2025/0180 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

venäläisen maakaasun tuonnin vaiheittaisesta lopettamisesta, mahdollisten energiariippuvuuksien seurannan parantamisesta ja asetuksen (EU) 2017/1938 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan ja 207 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

¹ EUVL C ...

² EUVL C ...

- (1) Laiton täysimittainen hyökkäys, jonka Venäjän federaatio aloitti helmikuussa 2022 Ukrainaa kohtaan, paljasti, miten dramaattiset seuraukset nykyisestä riippuvuudesta venäläisestä maakaasusta on markkinoille ja turvallisuudelle. Sen vuoksi valtion- tai hallitusten johtajat sopivat 11 päivänä maaliskuuta 2022 antamassaan Versailles’n julistuksessa, että riippuvuutta venäläisestä energiasta vähennetään asteittain ja lopulta se poistetaan kokonaan. Maaliskuun 8 päivänä 2022 annetussa REPowerEU-tiedonannossa ja 18 päivänä toukokuuta 2022 julkaistussa REPowerEU-suunnitelmassa ehdotettiin konkreettisia toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan energiantuonnin monipuolistaminen turvallisella, kohtuuhintaisella ja kestäväällä tavalla niin, että venäläisen energian tuonnista voidaan luopua kokonaan. Kaasutoimitusten monipuolistamisessa Venäjän federaatiosta tuotavasta energiasta luopumiseksi on sen jälkeen edistytty merkittävästi. Koska unioniin vielä tuotavat venäläisen maakaasun määrät ovat edelleen merkittäviä, komissio ilmoitti 6 päivänä toukokuuta 2025 julkaisemassaan REPowerEU-etenemissuunnitelmassa Venäjän tuontienergiasta irtautumiseksi lainsäädäntöehdotuksesta, jolla lopetetaan vaiheittain venäläisen kaasun tuonti kokonaan ja parannetaan energiariippuvuuksia koskevaa nykyistä kehystä.
- (2) Useat esimerkit ennalta ilmoittamattomista ja perusteettomista toimitusten vähennyksistä ja keskeytyksistä jo ennen täysimittaista sotilaallista hyökkäystä Ukrainaan sekä se, että Venäjän federaatio on käyttänyt sittemmin energiaa aseena, osoittavat, että Venäjän federaatio on käyttänyt nykyisiä riippuvuuksia venäläisen kaasun toimituksista järjestelmällisesti hyväkseen unionin talouden vahingoittamiseksi. Tällä on ollut vakavia kielteisiä vaikutuksia jäsenvaltioihin ja unionin yleiseen taloudelliseen turvallisuuteen. Tästä syystä unioni ei voi enää pitää Venäjän federaatiota ja sen energiayhtiöitä luotettavina energiakauppakumppaneina.

- (3) Tammikuussa 2006 Venäjän federaatio lopetti maakaasun toimitukset joihinkin Kaakkois- ja Keski-Euroopan maihin keskellä kylmää jaksoa, mikä nosti hintoja ja aiheutti tai uhkasi aiheuttaa haittaa kansalaisille. Venäjän federaatio katkaisi jälleen Ukrainan kautta kulkevan kaasun kokonaan 6 päivänä tammikuuta 2009, mikä vaikutti 18 jäsenvaltioon, erityisesti Keski- ja Itä-Euroopassa. Toimituskatkos aiheutti vakavia häiriöitä kyseisen alueen ja koko unionin kaasumarkkinoilla. Joissakin jäsenvaltioissa maakaasuvirrat olivat nollassa lähes 14 päivän ajan, mikä pakotti koulut ja tehtaat katkaisemaan lämmityksen kokonaan ja julistamaan hätätilan. Venäjän federaatio hyökkäsi vuonna 2014 Krimille ja liitti sen laittomasti Venäjään, otti haltuunsa Ukrainan kaasuntuotantoresurssit Krimillä ja vähensi kaasutoimituksia useisiin jäsenvaltioihin, jotka olivat ilmoittaneet toimittavansa kaasua Ukrainalle. Tämä johti markkinahäiriöihin ja hinnankorotuksiin ja vahingoitti taloudellista turvallisuutta. Venäjän federaation valtion määräysvallassa oleva viejämonopoli Gazprom on aiemmin ollut useiden komission tutkintojen kohteena unionin kilpailusääntöjen mahdollisen rikkomisen vuoksi, ja se on niiden myötä muuttanut markkinakäyttäytymistään poistaakseen komission havaitsemat kilpailuongelmat. Tutkinnan kohteena olleet kilpailukysymykset koskivat useissa tapauksissa sellaisia niin sanottuja alueellisia rajoituksia Gazpromin kaasuntoimitussopimuksissa, joilla kielletään kaasun jälleenmyynti määrämaan ulkopuolella, sekä näyttöä siitä, että Gazprom harjoitti epäterveitä hinnoittelukäytäntöjä ja satoi energiatoimitukset poliittisiin myönnytyksiin, jotka koskivat Venäjän putkihankkeisiin osallistumista tai unionin energiavarojen määräysvallan hankkimista.

- (4) Venäjän federaation helmikuusta 2022 lähtien Ukrainaa vastaan käymä provosoimaton ja perusteeton sota sekä sitä seurannut kaasutoimitusten vähennysten käyttö aseena yhdistettynä markkinoiden manipulointiin kaasuvirtojen tahallisilla häiriöillä ovat tuoneet unionissa ja sen jäsenvaltioissa esiin sellaisia haavoittuvuuksia ja riippuvuuksia, joilla voi selvästi olla suora ja vakava vaikutus unionin kaasumarkkinoiden toimintaan, unionin talouteen ja sen keskeisiin turvallisuusintresseihin. Lisäksi niistä voi olla suoraa haittaa unionin kansalaisille, koska energian toimitushäiriöt voivat haitata kansalaisten terveyttä tai elämää. Näyttö osoittaa, että valtion määräysvallassa oleva yritys Gazprom manipuloi tarkoituksellisesti unionin energiamarkkinoita nostaakseen energian hintoja. Gazpromin määräysvallassa olevat suuret maanalaiset varastot unionissa jätettiin ennennäkemättömän alhaiselle tasolle, ja venäläiset yritykset vähensivät myyntiä unionin kaasukeskuksissa ja lopettivat kokonaan oman myyntialustansa käytön ennen hyökkäystä. Tämä vaikutti lyhyen aikavälin markkinoihin ja pahensi ennestään kireää toimitustilannetta Venäjän federaation Ukrainaan kohdistaman laittoman hyökkäyksen jälkeen. Maaliskuusta 2022 alkaen Venäjän federaatio keskeytti järjestelmällisesti maakaasutoimitukset jäsenvaltioihin tai vähensi niitä, mikä aiheutti merkittäviä häiriöitä unionin kaasumarkkinoilla. Tämä vaikutti erityisesti Yamal-kaasuputken kautta unioniin suuntautuviin toimituksiin, Suomeen suuntautuviin toimituksiin sekä Nord Stream 1 -kaasuputkeen, jossa Gazprom ensin vähensi virtoja ja lopulta sulki kokonaan toimitukset kyseisen putken kautta.
- (5) Se, että Venäjän federaatio käytti kaasutoimituksia aseena ja manipuloi markkinoita kaasuvirtojen tahallisilla häiriöillä, johti energian hintojen jyrkkään nousuun unionissa niin, että vuonna 2022 hinnat olivat ennennäkemättömillä tasoilla – jopa kahdeksan kertaa korkeammat kuin aiempina vuosina keskimäärin. Tämän seurauksena oli löydettävä vaihtoehtoisia kaasuntoimituslähteitä, vaihdettava toimitusreittejä, täytettävä talvivarastoja ja löydettävä ratkaisuja unionin kaasuinfrastruktuurin pullonkauloihin, mikä osaltaan lisäsi hintojen epävakautta ja johti ennennäkemättömiin hinnankorotuksiin vuonna 2022.

- (6) Poikkeuksellisen korkeat kaasun hinnat näkyivät sähkön korkeina hintoina ja muiden energiatuotteiden hintojen nousuna, mikä johti jatkuvaan korkeaan inflaatioon. Korkeiden energian hintojen aiheuttama syvä talouskriisi ja negatiiviset kasvuluvut monissa jäsenvaltioissa vaaransivat unionin talouden, heikensivät kuluttajien ostovoimaa ja nostivat tuotantokustannuksia, mikä johti riskeihin sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle ja vakaudelle ja jopa ihmisten elämälle tai terveydelle. Toimituskatkokset aiheuttivat myös erittäin vakavia ongelmia energian toimitusvarmuudelle unionissa ja pakottivat 11 jäsenvaltiota julistamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1938³ mukaisen energiakriisitason. Venäjän federaatio käytti vallinneen kriisin aikana hyväkseen unionin riippuvuutta ja pystyi markkinoita manipuloimalla saamaan ennätyksellisen suuria voittoja Euroopan kanssa vielä käymästään energiakaupasta niin, että sen kaasuntuonnista saamat tulot olivat vuonna 2024 vielä suuruudeltaan 15 miljardia euroa. On mahdollista, että näillä tuloilla rahoitetaan unioniin kohdistuvia uusia taloudellisia hyökkäyksiä, jotka heikentävät taloudellista turvallisuutta. On myös mahdollista, että niillä rahoitetaan Ukrainaa vastaan käytävää hyökkäyssotaa, joka on merkittävä uhka Euroopan poliittiselle ja taloudelliselle vakaudelle.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1).

- (7) Viimeaikainen kriisi on osoittanut, että luotettavat kauppasuhteet energiatuotteita toimittavien kumppaneiden kanssa ovat ratkaisevan tärkeitä markkinoiden vakauden säilyttämiseksi, ihmisten elämän ja terveyden suojelemiseksi sekä unionin keskeisten turvallisuusintressien suojaamiseksi, eikä vähiten siksi, että unioni on suuressa määrin riippuvainen kolmansista maista tulevasta energiantuonnista. Venäjän federaatiosta tulevien energiatoimitusten jatkaminen altistaisi unionin jatkuville taloudellisille ja turvallisuusriskeille ja näin ollen se pikemminkin heikentäisi kuin lisäisi sen energian toimitusvarmuutta. Riippuvuus venäläisen kaasun pienistäkin tuontimääristä voi, jos Venäjän federaatio väärinkäyttää sitä, vääristää merkittävästi hintadynamiikkaa, vaikka vain tilapäisesti, ja häiritä energiamarkkinoita erityisesti niillä alueilla, jotka ovat edelleen erittäin riippuvaisia Venäjän federaatiosta tulevasta tuonnista. Kun otetaan huomioon, että markkinoiden manipulointi ja toimitushäiriöiden aiheuttaminen on ollut pitkäaikaista ja johdonmukaista sekä se, että Venäjän federaation hallitus on johdonmukaisesti käyttänyt kaasukauppaa aseena poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi kauppatavoitteiden sijaan, on aiheellista toteuttaa toimenpiteitä, joilla puututaan tähän unionin jatkuvaan haavoittuvuuteen, joka johtuu maakaasun tuonnista Venäjän federaatiosta niin putkissa kuin nesteytettynä maakaasuna (LNG).

- (8) Tämän asetuksen 3 artiklassa säädettyvät kansainvälisiä liiketoimia koskevat rajoitukset ovat johdonmukaisia unionin muilla aloilla harjoittaman ulkoisen toiminnan kanssa, kuten Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU', 21 artiklan 3 kohdassa edellytetään. Unionin ja Venäjän federaation väliset suhteet ovat huonontuneet huomattavasti viime vuosina ja erityisesti vuodesta 2022 lähtien. Kyseinen suhteiden heikkeneminen johtuu Venäjän federaation räikeästä piittaamattomuudesta kansainvälistä oikeutta kohtaan ja erityisesti sen Ukrainaa vastaan käymästä provosoimattomasta ja perusteettomasta hyökkäyssodasta. Unioni on heinäkuusta 2014 lähtien ottanut asteittain käyttöön Venäjän federaation kanssa käytävää kauppaa rajoittavia toimenpiteitä vastauksena Venäjän federaation Ukrainaa vastaan kohdistamiin toimiin. Unioni saa Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen ja erityisesti tullitariffeja ja kauppaa koskevan vuoden 1994 yleissopimuksen XXI artiklan (turvallisuutta koskevat poikkeustapaukset) sekä Venäjän federaation kanssa tehdyn kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen vastaavien poikkeusten nojalla olla myöntämättä Venäjän federaatiosta tuotaville tavaroille etuja, jotka myönnetään muista maista tuoduille vastaaville tuotteille (suosituimmuuskohtelu). Unioni voi siis esteettä asettaa kieltoja tai rajoituksia tavaroiden tuonnille Venäjän federaatiosta, jos unioni katsoo, että tällaiset toimenpiteet, jotka on toteutettu unionin ja Venäjän federaation välisissä kansainvälisissä suhteissa vallitsevan hätätilanteen aikana, ovat tarpeen unionin keskeisten turvallisuusintressien suojaamiseksi.
- (9) LNG:n tuonnin monipuolistaminen on olennaisen tärkeää unionin energiaturvallisuuden lisäämiseksi ja ylläpitämiseksi. Jotta vältetään riski siitä, että venäläisten yritysten hallussa olevia pitkäkestoisia LNG-terminaalikapasiteetin varauksia voitaisiin käyttää estämään tuontia vaihtoehtoisista lähteistä kapasiteettia hamstraamalla, kansallisten sääntelyviranomaisten ja kilpailuviranomaisten on tarvittaessa hyödynnettävä täysimääräisesti kansallisen ja EU:n energia- ja kilpailulainsäädännön nojalla käytettävissä olevia vankkoja oikeudellisia välineitä.

- (10) Komissio on arvioinut huolellisesti venäläisen maakaasun mahdollisen tuontikiellon vaikutuksia unioniin ja sen jäsenvaltioihin. Vuodesta 2022 lähtien on itse asiassa tehty valmistelutyötä ja laadittu useita yksityiskohtaisia analyyseja venäläisestä kaasusta luopumisen seurauksista. Komissiolla oli myös mahdollisuus hyödyntää lukuisia sidosryhmien, ulkopuolisten asiantuntijoiden ja virastojen kuulemisia sekä selvityksiä siitä, mitä vaikutuksia venäläisestä kaasusta luopumisella on. Komission analyysi osoitti, että yhteisvastuuperiaatteella ja vaiheittain, koordinoidusti ja hyvin valmistellusti toteutettuna venäläisen maakaasun tuonnin lopettamisella on todennäköisesti vähäinen vaikutus energian hintoihin unionissa ja että se parantaa unionin energian toimitusvarmuutta eikä vaaranna sitä, koska unionin markkinoilta poistuu epäluotettava kauppakumppani. REPowerEU-suunnitelman täytäntöönpano on REPowerEU-etenemissuunnitelman mukaisesti jo vähentänyt unionin riippuvuutta Venäjän federaatiosta tulevista toimituksista, kun on esimerkiksi toteutettu toimenpiteitä kaasun kysynnän vähentämiseksi tai uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamiseksi sekä tuettu aktiivisesti energiatoimitusten monipuolistamista ja unionin neuvotteluvoiman lisäämistä kaasun yhteishankintojen avulla. Vaikutustenarviointi osoitti myös, että monipuolistamispoliittikkojen etukäteiskoordinoinnilla voidaan välttää haitalliset vaikutukset hintoihin tai toimituksiin.

- (11) Ehdotettu asetus on täysin yhteensopiva sen unionin strategian kanssa, jolla vähennetään unionin riippuvuutta fossiilisten polttoaineiden tuonnista edistämällä hiilestä irtautumista ja lisäämällä unionissa tuotettua puhdasta energiaa nopeaan tahtiin.
- REPowerEU-suunnitelman täytäntöönpano on REPowerEU-etenemissuunnitelman mukaisesti jo johtanut merkittäviin kaasusäästöihin, jotka olivat kaasuntuonnissa yli 60 miljardia kuutiometriä vuodessa vuosina 2022–2024, minkä ansiosta unioni on voinut vähentää riippuvuutta Venäjän federaatiosta tulevista toimituksista. Tähän riippuvuuden vähentämiseen voitaisiin päästä toimenpiteillä, joilla vähennetään kaasun kysyntää tai nopeutetaan vihreää siirtymää vauhdittamalla tuuli- ja aurinkoenergian tuotantokapasiteetin käyttöönottoa, mikä lisäisi merkittävästi uusiutuvien energialähteiden osuutta energiapaletissa, sekä tukemalla aktiivisesti energiatoimitusten monipuolistamista ja unionin neuvotteluvoiman lisäämistä kaasun yhteishankintojen avulla. Lisäksi energiasiirtymän, hiljattain hyväksytyn kohtuuhintaista energiaa koskevan toimintasuunnitelman ja muiden toimenpiteiden täyden täytäntöönpanon (erityisesti investoinnit lannoitteiden kaltaisten energiaintensiivisten tuotteiden vähähiilisten vaihtoehtojen tuotantoon) odotetaan korvaavan jopa 100 miljardia kuutiometriä maakaasua vuoteen 2030 mennessä. Tämä helpottaa kaasun tuonnin vaiheittaista lopettamista Venäjän federaatiosta.
- (11 a) Monipuolistamissuunnitelmia laatiessaan komission olisi koordinoitusti ja yhteisvastuuperiaatteella tehtävä vaihtoehtojen maakaasutoimitusten löytämiseksi yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, erityisesti Keski- ja Kaakkois-Euroopassa. Toimitusvarmuuden parantamisen lisäksi uusilla toimituksilla voitaisiin myös kompensoida menetettyjä tuloja hyödyntämällä aiemmin venäläisen kaasun siirtoon käytettyä jo olemassa olevaa infrastruktuuria.
- (12) Monet kaasuntuoijat ovat Versailles’n julistuksen ja REPowerEU-tiedonannon mukaisesti jo lopettaneet kaasutoimituksensa Venäjän federaatiosta tai vähentäneet niitä merkittävästi. Kuten vaikutustenarvioinnissa todetaan, jäljellä olevista voimassa olevien toimitussopimusten mukaisista kaasumääristä voidaan vaiheittain luopua ilman merkittäviä taloudellisia vaikutuksia tai toimitusvarmuuteen kohdistuvia riskejä, koska maailmanmarkkinoilla on riittävästi vaihtoehtoisia kaasuntoimittajia, unionin kaasumarkkinat ovat hyvin yhteenliitetyt ja tuonti-infrastruktuuri on riittävä.

- (12 a) Joissakin tapauksissa LNG-rahdisissa on eri maissa tuotettua ja yhteen sekoitettua LNG:tä. Kieltoa olisi sovellettava myös tällaisen rahdin sisältämään Venäjällä tuotettuun kaasuun. Jos maahantuojat voivat yksiselitteisesti dokumentoida Venäjän ulkopuolella tuotetun LNG:n osuudet, LNG-rahtiin sisältyvän muun kuin venäläisen LNG:n tuonnin olisi oltava mahdollista.
- (13) Lyhytaikaiset toimitussopimukset koskevat pienempiä määriä kuin suuret pitkäaikaiset toimitussopimukset, joita maahantuojilla on venäläisten yritysten kanssa. Näiden nykyisten lyhytaikaisten toimitussopimusten voimassaolo on joka tapauksessa päättymässä tämän asetuksen voimaantuloon mennessä. Lyhytkestoisista toimitussopimuksista taloudelliselle turvallisuudelle aiheutuva riski vaikuttaa siten vähäiseltä. Sen vuoksi on aiheellista vapauttaa voimassa olevat lyhytkestoiset toimitussopimukset tuontikiellon välittömästä soveltamisesta ja mahdollistaa 17 päivään kesäkuuta 2026 saakka jatkuva siirtymäaika.
- (14) Myös voimassa oleville pitkäkestoisille toimitussopimuksille olisi myönnettävä vapautus kaasun tuontikiellosta 1 päivästä tammikuuta 2026 alkaen. Maahantuojat, joilla on pitkäkestoisia toimitussopimuksia, tarvitsevat yleensä lyhytkestoisten sopimusten haltijoita enemmän aikaa löytääkseen vaihtoehtoisia toimitusreittejä ja -lähteitä, myös siksi, että pitkäkestoiset toimitussopimukset koskevat yleensä huomattavasti suurempia määriä kuin lyhytkestoiset toimitussopimukset. Sen vuoksi olisi otettava käyttöön siirtymäaika, jotta pitkäkestoisten toimitussopimusten haltijoille annetaan riittävästi aikaa monipuolistaa toimituksiaan hallitusti.

- (15) Venäjän federaatiosta tulevien toimitusreittien viimeaikaiset muutokset vaikuttavat erityisesti joihinkin sisämaavaltioihin, joiden toimitukset perustuvat edelleen venäläisen putkikaasun pitkäkestoisiin toimitussopimuksiin, koska niillä on vain vähän tai ei lainkaan vaihtoehtoisia reittejä, joilla kaasua voitaisiin niille kuljettaa. Tämän tilanteen korjaamiseksi muiden jäsenvaltioiden toimittajat varmistavat Venäjän federaation toimittajien kanssa tehtyihin lyhytkestoisiin toimitussopimuksiin perustuvat putkikaasutoimitukset ruuhkattomien yhteenliitäntäpisteiden kautta. Tämän hyvin erityisen tilanteen vuoksi uusien toimittajien löytämisen edellyttämää siirtymäaikaakaan olisi sovellettava myös niihin Venäjän federaation toimittajien kanssa tehtyihin lyhytkestoisiin toimitussopimuksiin, joiden perusteella toimitetaan kaasua niille sisämaavaltioille, joihin venäläisen kaasun toimitusreittien muutokset vaikuttavat.
- (16) Vaikka voimassa olevien ”vanhojen” sopimusten vapauttaminen venäläisen kaasun tuontikiellon välittömästä soveltamisesta vaikuttaa perustellulta, vapautusta ei pitäisi soveltaa kaikkiin ennen tämän asetuksen voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin. Venäläiset toimittajat saattavat itse asiassa pyrkiä käyttämään tämän komission asetusehdotuksen julkaisemisen ja kiellon voimaantulon välistä aikaa kasvattaakseen nykyisiä toimituksia joko tekemällä uusia sopimuksia, lisäämällä määriä voimassa olevia sopimuksia muuttamalla tai käyttämällä nykyisten sopimusten joustomahdollisuuksia. Sen varmistamiseksi, että tuonti Venäjän federaatiosta vähenee eikä lisäännä tämän asetuksen seurauksena, tässä asetuksessa olisi vältettävä kannustamista yrityksiä tekemään uusia venäläisen kaasun tuontia koskevia sopimuksia tämän komission asetusehdotuksen julkaisemisen ja kiellon voimaantulon välisenä aikana. Valtion- tai hallitusten johtajat sitoutuivatkin venäläisen kaasun toimitusten vaiheittaiseen lopettamiseen jo maaliskuussa 2022, ja komissio esitti tämän sitoumuksen pohjalta REPowerEU-strategian, REPowerEU-suunnitelman ja REPowerEU-etenemissuunnitelman. Tämän asetusehdotuksen julkaisemispäivän jälkeen tehtyjä sopimuksia ei enää ole pidetty ”vanhoina” sopimuksina. Sen vuoksi 17 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen tehtyihin sopimuksiin ei pitäisi soveltaa voimassa olevia lyhyt- ja pitkäkestoisia toimitussopimuksia koskevia poikkeuksellisia siirtymäsäännöksiä.

- (17) Jotta vältetään se, että voimassa olevissa toimitussopimuksissa määrätty tuontimäärät kasvavat, voimassa oleviin toimitussopimuksiin tehtäviä muutoksia olisi pidettävä tässä asetuksessa tarkoitettuina uusina sopimuksina, eikä siirtymäkautta pitäisi soveltaa sellaiseen tuontimäärien kasvuun, joka perustuu sopimusperusteisiin joustomahdollisuuksiin. Olisi säädettävä poikkeuksista tietyissä tapauksissa, joissa voimassa oleviin sopimuksiin tehdään tarvittavat muutokset, edellyttäen, että ne eivät kasvata sopimusmääriä tai lykkää toimitusajankohtaa. Hintojen indeksoinnista johtuvat hintojen vaihtelut, joista on jo määrätty voimassa olevissa toimitussopimuksissa, eivät muuta voimassa olevia toimitussopimuksia.
- (18) Tällä asetuksella asetetaan venäläiselle maakaasulle selkeä oikeudellinen tuontikielto, joka on sellainen unionin suvereeni toimi, johon kaasun tuojat eivät voi vaikuttaa, joka tekee maakaasun tuonnista Venäjän federaatiosta laitonta, jolla on välitön oikeusvaikutus ja jolla ei anneta jäsenvaltioille minkäänlaista harkintavaltaa asetuksen soveltamisessa.
- (19) Toisin kuin muut tavarat, maakaasu on homogeeninen hyödyke, jolla käydään kauppaa suurista määristä ja jota myydään usein useita kertoja kauppiaiden kesken tukkukauppatasolla. Kun otetaan huomioon maakaasun alkuperän jäljittämisen erityinen vaikeus ja se, että venäläiset toimittajat saattavat pyrkiä kiertämään tätä asetusta esimerkiksi käyttämällä myyntivälittäjiä, jälleenlaivaamalla tai muiden maiden kautta kulkevilla kuljetuksilla, tässä asetuksessa olisi säädettävä toimivasta kehyksestä kiellon kiertämisen välttämiseksi. Asianomaisten viranomaisten olisi sen vuoksi voitava toteuttaa tarvittavat toimet sen määrittämiseksi, tuodaanko maakaasutoimituksia Venäjän federaatiosta unionin tullialueelle tämän asetuksen mukaisten sääntöjen kiertämiseksi luoduilla järjestelmillä. Kun tulliviranomaiset määrittävät, luovutetaanko maakaasu vapaaseen liikkeeseen unionissa, niiden ei olisi tehtävä päätöstään pelkästään tulli-ilmoituksessa annettujen tietojen perusteella, vaan niiden olisi myös voitava muiden saatavilla olevien tietojen perusteella arvioida tarvittaessa, onko unioniin tuotu tavara tosiasiallisesti tarkoitettu luovuttaa vapaaseen liikkeeseen. Asetuksessa olisi myös edellytettävä unioniin tuotavan maakaasun tuotantomaa ja toimitusketjun todentamista.

- (20) Maakaasun tuojat olisi erityisesti velvoitettava toimittamaan viranomaisille kaikki tarvittavat tiedot unioniin tuotavan maakaasun tuotantomaan todentamiseksi sekä sen määrittämiseksi, kuuluuko tuotu kaasu yleisen kiellon vai jonkin sen poikkeuksen soveltamisalaan. Unionin tullilainsäädännön mukaisen alkuperän käsitteen perusteella ei välttämättä aina ole mahdollista tunnistaa tuontikaasun tuotantomaata esimerkiksi silloin, kun kaasu on jalostettu (esim. nesteytetty tai uudelleenkaasutettu) Venäjän federaatiosta siirron jälkeen. Sen vuoksi asetuksen olisi katettava myös tapaukset, joissa unionin tullilainsäädännön mukainen 'alkuperämaa' eroaa kaasun tuotantomaasta, ja siinä olisi säädettävä mekanismista, jolla tarkistetaan, onko maakaasu otettu talteen tai nesteytetty Venäjän federaatiossa. Kaikkiin kaasuihin, jotka ennen niiden tuontia EU:hun vietiin Venäjän federaatiosta joko suorana vientinä Venäjältä EU:hun tai välillisesti kolmannen maan kautta, olisi passitusta lukuun ottamatta sovellettava kieltoa.
- (20 a) Putkikaasun ja LNG:n erityispiirteiden vuoksi ja tuotantomaan sujuvan todentamisprosessin ja mahdollisten vapautusten edellytysten täyttymisen todentamiseksi ennen kaasun saapumista unionin tullialueelle olisi otettava käyttöön ennakkolupamenettely. Ilman lupaa tapahtuva tuonti olisi kiellettävä. Luvan myöntäville viranomaisille olisi ilmoitettava etukäteen suunnitellusta tuonnista unioniin, ja niille olisi toimitettava tiedot, jotka ovat tarpeen tuotantomaan tai tämän asetuksen mukaisen vapautuksen edellytysten täyttymisen todentamiseksi. Lupaviranomaisten olisi pyrittävä antamaan lupa tuojan toimittamien tietojen ja suunnitellun tullialueelle saapumisen välisenä aikana helpottaakseen kaasun tuontia EU:hun, mutta ne voivat myös tehdä päätöksen myöhemmässä vaiheessa, erityisesti jos toimitetuista tiedoista on epäilyksiä. Ennakkolupa ei rajoita tulliviranomaisten nykyisiä täytäntöönpanovaltuuksia. Maakaasun tuonti kaasuntuottajamaista olisi vapautettava tästä velvoitteesta, jos unioni on aiemmin tuonut merkittäviä määriä näistä maista ja jos nämä maat ovat joko venäläisen kaasun tuontikiellolla, Venäjän kaasuinfrastruktuuriin, venäläisiin kaasuyhtiöihin tai tällaisia yrityksiä hallinnoiviin henkilöihin kohdistetuilla rajoittavilla toimenpiteillä osoittaneet, että ne eivät halua tukea Venäjän kaasualaa, tai jos näillä mailla ei ole tarvittavaa infrastruktuuria maakaasun tuomiseksi putkistojen tai LNG:n avulla. Komission olisi laadittava luettelo tällaisista maista.

- (20 b) Lupaviranomaisten ja tulliviranomaisten, jos nämä eivät hoida myös lupaviranomaisen tehtäviä, olisi voitava pyytää kaikki tuonnin laillisuuden arviointiin tarvittavat tiedot. Niiden olisi voitava hyödyntää myös muista lähteistä saatuja tietoja. Koska sopimusehdot, jotka määrittävät arvioinnin kannalta merkitykselliset seikat, ovat usein monimutkaisia, viranomaisille olisi annettava valtuudet pyytää maahantuojilta yksityiskohtaiset tiedot sopimuksesta, mukaan lukien kokonaiset toimitussopimukset ilman hintatietoja, jos tämä on tarpeen tiettyjen lausekkeiden tai muiden sopimusmääräysten asiayhteyden ymmärtämiseksi. Tähän asetukseen olisi sisällytettävä sääntöjä, joilla varmistetaan asianomaisten yritysten liikesalaisuuksien tehokas suoja.
- (21) Osa Venäjän kaasunsiirtoinfrastruktuurista on liitetty suoraan unioniin, ja jotkut Venäjän ja unionin välisistä kauttakulkuputkista kulkevat kolmansien maiden kautta ilman, että niillä tällä hetkellä olisi ottokohtia Venäjän federaation ja unionin välillä. Sen vuoksi asetuksessa olisi oletettava, että maakaasu, joka tuodaan unioniin Venäjän federaation ja unionin tai Valko-Venäjän ja unionin välisten rajojen, yhdysputkien tai yhteenliitäntäpisteiden kautta tai joka saapuu TurkStream-putken kautta yhteenliitäntäpisteeseen Strandzha 2 / Malkoclar, on peräisin tai viedään suoraan taikka välillisesti Venäjän federaatiosta, mikä korvaa vaatimuksen toimittaa tuotantomaa koskevat todisteet. Jos väitetään, että näille rajoille, näihin yhdysputkiin tai yhteenliitäntäpisteisiin saapuvaan maakaasuun sovelletaan Venäjän federaation kautta tapahtuvaa kauttakulkumenettelyä, olisi sovellettava tiukkaa valvontaa. Venäjän federaatio on merkittävä kaasun viejä, eikä sillä ole aiemmin ollut merkittävää roolia kaasun kauttakulkumaana, mikä johtuu useista tekijöistä, kuten uudelleenkaasutusinfrastruktuurin puutteesta, siitä, että kaasukauppa toimii Venäjän federaatiossa putkivientimonopolin kautta, venäläisten kaasuyhtiöiden liiketoimintamalleista, jotka eivät perustu kauttakulkujen järjestämiseen, sekä Venäjän federaation maantieteellisestä sijainnista. Tästä syystä ja kun otetaan huomioon, että venäläisillä toimittajilla on kannustimia kiertää tuontikieltoa, tulliviranomaisten olisi evättävä sellaisten maakaasumäärien tuonti, joiden väitetään olevan kauttakuljetettavina, ellei voida esittää yksiselitteistä näyttöä siitä, että kaasu on kulkenut Venäjän federaation kautta ja että se on tuotettu muussa maassa kuin Venäjän federaatiossa. Tuotava kaasu olisi voitava jäljittää toimitettujen asiakirjojen perusteella tuotantopaikkaan asti.

- (21 a) Lisäksi unioniin voi tulla merkittäviä määriä maakaasua passitusmenettelyssä. Koska kaasun tuontia koskevia tiukkoja seurantasääntöjä, kuten ennakkolupaa, ei sovelleta kaasuun, joka kulkee unionin kautta passitusmenettelyssä, on aiheellista säätää erityisistä suojatoimista passituksen valvontajärjestelmän muodossa; sen avulla tullit voivat tehokkaasti seurata passitusmenettelyn aikaisia kaasuvirtoja, jotta voidaan varmistaa, että passitusmenettelyssä unionin kautta kulkevaa maakaasua ei lopulta luovuteta vapaaseen liikkeeseen unionissa.
- (22) Lupaviranomaisten, tulliviranomaisten, sääntelyviranomaisten, toimivaltaisten viranomaisten, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) ja komission olisi tehtävä vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti yhteistyötä tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanemiseksi ja vaihdettava asiaankuuluvia tietoja erityisesti arvioitaessa poikkeuksia, joilla sallitaan venäläisen maakaasun tuonti 1 päivän tammikuuta 2026 jälkeen. Tulliviranomaisilla, sääntelyviranomaisilla, toimivaltaisilla viranomaisilla ja ACERilla olisi oltava käytössään tarvittavat välineet ja tietokannat sen varmistamiseksi tarvittaessa, että asiaankuuluvat tiedot voidaan vaihtaa kansallisten viranomaisten ja eri jäsenvaltioiden viranomaisten kesken. ACERin olisi osallistuttava asiantuntemuksellaan täytäntöönpanon seurantaprosessiin. Tarvittavien yhteentoimivien yhteisten tietojärjestelmien luomisen helpottamiseksi komissio ja jäsenvaltiot voivat tarkastella mahdollisuuksia käyttää sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF) puitteissa saatavilla olevia määrärahoja. Tulliviranomaisten olisi annettava sääntelyviranomaisille, toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle kuukausittain ajantasaiset tiedot venäläisen kaasun tuontia koskevista keskeisistä seikoista (kuten pitkä- tai lyhytkestoisten toimitussopimusten perusteella tuoduista määristä, syöttökohdista tai sopimuskumppaneista).

- (23) Ukrainan kautta tapahtuvien venäläisen kaasun toimitusten vaiheittaisesta lopettamisesta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että yhteisvastuuperiaatteella toteutetulla hyvällä valmistautumisella ja koordinoinnilla voidaan tehokkaasti välttää markkinahäiriöt tai toimitusvarmuuteen liittyvät ongelmat, joita kaasuntoimittajien vaihtaminen saattaa aiheuttaa. Jäsenvaltioiden olisi laadittava kansalliset monipuolistamissuunnitelmat ja esitettävä ne 1 päivään maaliskuuta 2026 mennessä, jotta voidaan valmistautua siihen, että venäläisestä kaasusta luovutaan täysin ja koordinoidusti vuonna 2028, ja jotta voidaan antaa markkinoille riittävästi aikaa ennakoida tähän liittyviä muutoksia ilman kaasun toimitusvarmuuteen kohdistuvaa riskiä tai merkittävää vaikutusta energian hintoihin. Näihin suunnitelmiin olisi sovellettava salassapitovelvollisuussäntöjä, eikä niitä saisi julkistaa ilman asianomaisen jäsenvaltion suostumusta. Suunnitelmissa olisi kuvattava kansallisella tai alueellisella tasolla suunnitellut toimenpiteet, joilla vähennetään kysyntää, edistetään uusiutuvan energian tuotantoa ja varmistetaan vaihtoehtoiset toimitukset, sekä mahdolliset tekniset tai sopimuksiin tai sääntelyyn liittyvät esteet, jotka voivat vaikeuttaa monipuolistamisprosessia. Koska monipuolistamisprosessi voi edellyttää toimenpiteiden koordinointia kansallisella, alueellisella tai unionin tasolla, komission olisi arvioitava kansalliset monipuolistamissuunnitelmat ja annettava tarvittaessa suosituksia, joissa ehdotetaan mukautuksia.
- (24) Valtion- tai hallitusten johtajat sitoutuivat Versailles'n julistuksessa lopettamaan vaiheittain paitsi maakaasutoimitukset Venäjän federaatiosta myös muut energiatoimitukset, erityisesti öljytoimitukset. Vaikka rajoittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan öljyn tuonnin vaiheittainen lopettaminen Venäjän federaatiosta, ovat jo voimassa ja öljyn tuonti on vähentynyt merkittävästi, vaiheittaisen venäläisestä öljystä luopumisen jatkaminen voi edellyttää erityisiä valmistelutoimia ja koordinointia naapurimaiden kanssa. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi myös laadittava kansalliset monipuolistamissuunnitelmat öljyn osalta, ja komissiolla olisi oltava mahdollisuus antaa suosituksia näistä suunnitelmista. Näihin suunnitelmiin olisi sovellettava salassapitovelvollisuussäntöjä, eikä niitä saisi julkistaa ilman asianomaisen jäsenvaltion suostumusta.

- (25) Vuosien 2022 ja 2023 kaasukriisin aikana saadut kokemukset osoittivat, että kattavat tiedot toimitustilanteesta ja mahdollisista toimitusriippuvuuksista ovat ratkaisevan tärkeitä unionin kaasutoimitusten seuraamisen kannalta. Sen vuoksi tässä asetuksessa säädettyjä poikkeuksia hyödyntävien venäläisen kaasun tuojien olisi toimitettava komissiolle kaikki tarvittavat tiedot, jotta kaasukaupalle mahdollisesti aiheutuvia riskejä voidaan arvioida tehokkaasti. Näihin tietoihin olisi sisällyttävä kyseisten kaasuntoimitussopimusten keskeiset seikat tai jopa kokonaiset tekstin osat ilman hintatietoja, jos se on tarpeen tiettyjen lausekkeiden tai muiden sopimusmääräysten asiayhteyden ymmärtämiseksi. Seuratessaan kaasutoimituksia unionissa komission olisi otettava huomioon myös tulliviranomaisten toimittamat tuontitiedot ja kansallisiin monipuolistamissuunnitelmiin sisältyvät tiedot. Komission olisi säännöllisesti tiedotettava asetuksella (EU) 2017/1938 perustetulle kaasualan koordinoitiryhmälle vaiheittaisesta luopumisprosessista unionin tasolla ja toimitettava venäläisestä kaasusta vaiheittain luopumisesta vuosikertomus, johon voidaan liittää erityisiä unionin suosituksia ja toimia vaiheittaisen luopumisprosessin nopeuttamiseksi.
- (26) Jäsenvaltioiden ja unionin olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä tämän asetuksen täytäntöönpanossa, myös mahdollisten riitojenratkaisumenettelyjen osalta. Asetuksessa (EU) N:o 1219/2012⁴ ja asetuksessa (EU) N:o 912/2014⁵ vahvistetaan tapauskohtaisesti tarkemmat tiedot yhteistyöstä ja rahoitusvastuun jakamisesta jäsenvaltioiden ja unionin välillä tähän asetukseen liittyvissä mahdollisissa sijoittajan ja valtion välisissä riitojenratkaisutapauksissa.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1219/2012, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä kahdenvälisiä investointisopimuksia koskevista siirtymäkauden järjestelyistä (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 40).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 912/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, kansainvälisillä sopimuksilla, joissa Euroopan unioni on osapuolena, sijoittajan ja valtion välisten riitojen ratkaisemista varten perustetuissa välimiesoikeuksissa käsiteltäviin asioihin liittyvän korvausvastuun hallinnointia koskevista puitteista (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 121).

- (26 a) Kun otetaan huomioon Venäjän federaation viimeaikainen käytäntö, jolla se yksipuolisesti muuttaa ja estää sovittuja tuomioistuin- ja välimiesmenettelyjä, asianomaisten henkilöiden ja unionin ja jäsenvaltioiden ei voida katsoa olevan vastuussa sellaisista laittomia menettelyjä noudattaen annetuista tuomioista, välitystuomioista tai muista tuomioistuimen päätöksistä, joita vastaan ei ole tosiasiallisesti käytettävissä oikeussuojakeinoja asiaankuuluvalla lainkäyttöalueella.
- (27) Unioni on luonut tiukan oikeudellisen kehyksen, jolla varmistetaan kaasun toimitusvarmuus kaikkina aikoina, puututaan mahdollisiin toimituskriiseihin koordinoitusti ja velvoitetaan jäsenvaltiot osoittamaan konkreettista ja operatiivista solidaarisuutta kaasun tarpeessa olevia naapureita kohtaan. Komission olisi jatkuvasti seurattava Venäjän federaation kanssa käytävästä kaasukaupasta kaasutoimituksille aiheutuvien markkinariskien kehitystä unionin, alueellisella ja jäsenvaltioiden tasolla. Jos ilmenee äkillisiä ja merkittäviä muutoksia, kuten keskeisten tuonti-infrastruktuurien toimintahäiriöitä tai muuntyyppisiä merkittäviä toimitushäiriöitä, jotka vakavasti uhkaavat yhden tai useamman jäsenvaltion toimitusvarmuutta, on aiheellista valtuuttaa komissio toteuttamaan tarvittavat kiireelliset toimenpiteet keskeyttämällä tässä asetuksessa säädettyjen maakaasun tai LNG:n tuontikieltojen soveltaminen yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa. Tällaisessa tilanteessa komission olisi myös voitava lisätuonnin helpottamiseksi lyhyellä varoitusajalla keskeyttää velvollisuus toimittaa todisteet tuotantomasta ennen unionin tullialueelle saapumista. Tällaisen keskeytyksen olisi oltava määräaikainen, ja sille olisi komission täytäntöönpanopäätöksessä asetettava tiettyjä lisäehtoja sen varmistamiseksi, että tällainen tuontikiellon soveltamisen keskeyttäminen rajoittuu tiukasti uhan torjumiseen. Komission olisi ilmoitettava asiasta kaasualan koordinoitiryhmälle ja seurattava tiiviisti tällaisen väliaikaisen keskeyttämisen soveltamista.
- (28) Tällä asetuksella käyttöön otetuissa toimenpiteissä otetaan täysin huomioon energiayhteisvastuun periaate. Venäläisen kaasun tuonnille altistumisen taso vaihtelee jäsenvaltioittain, ja monet jäsenvaltiot ovat jo toteuttaneet toimenpiteitä luopuakseen venäläisestä kaasusta. Tällä asetuksella varmistetaan EU:n laajuinen yhdenmukaistettu lähestymistapa vaiheittaiseen venäläisestä kaasusta luopumiseen ja säilytetään jäsenvaltioiden välinen yhteisvastuu.

- (29) Koska jäsenvaltiot eivät voi koordinoitusti ja ilman markkinoiden sirpaloitumisriskiä saavuttaa mahdollisten kaasuriippuvuuksien seurantaan koskevia tämän asetuksen tavoitteita vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla, unioni voi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen nojalla toteuttaa toimenpiteitä. Tässä asetuksessa ei mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.
- (30) Koska on tärkeää, että unioni viipymättä lopettaa vaiheittain unionin taloudellisen riippuvuuden Venäjän federaatiosta tulevasta kaasuntuonnista, tämän asetuksen olisi tultava voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Markkinatoimijoilla oli huomattavasti aikaa mukauttaa tarjontasalkkuaan maaliskuussa 2022 annetun *Versailles'n julistuksen* ja 17 päivänä kesäkuuta 2025 tapahtuneen tätä asetusta koskevan ehdotuksen hyväksymisen jälkeen. Vaikuttaa kuitenkin asianmukaiselta säätää siirtymäajasta, jotta kaasuntoimittajat, jotka eivät ole vielä mukauttaneet toimitusstrategioitaan, voivat toteuttaa tarvittavat järjestelyt tämän asetuksen noudattamiseksi. Kaasun tuontia Venäjän federaatiosta koskevaa kieltoa olisi sen vuoksi sovellettava vasta [*EUVL: lisätään päivämäärä, joka on kuusi viikkoa tämän asetuksen voimaantulosta*]. Jotta maahantuojat, joilla on voimassa olevia toimitussopimuksia, ja uusia sopimuksia tekevät maahantuojat voisivat hankkia suunnitellulle kaasuntuonnille tarvittavan ennakkoluvan hyvissä ajoin ja häiriöttä, tässä asetuksessa säädettyjä erilaisia lupamenettelyjä olisi sovellettava jo ennen kuin Venäjän federaatiosta peräisin olevan kaasun tuontikieltoa aletaan soveltaa,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

I artikla

Kohde

Tässä asetuksessa säädetään kehyksestä, jonka avulla voidaan tehokkaasti estää unionin altistuminen Venäjän federaation kanssa käytävästä kaasukaupasta johtuville merkittävälle kauppaja toimitusvarmuusriskeille vahvistamalla

- a) vaiheittainen kieltä tuoda maakaasua Venäjän federaatiosta;
- b) säännöt, joilla tämä kieltä pannaan tehokkaasti täytäntöön ja sen noudattamista seurataan sekä lopetetaan vaiheittain öljyn tuonti Venäjän federaatiosta;
- c) säännökset, joilla parannetaan energian toimitusvarmuuden arviointia unionissa.

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'maakaasulla' yhdistetyn nimikkeistön (CN) nimikkeissä 2711 11 00 ja 2711 21 00 tarkoitettua kaasua;
- 2) 'LNG:llä' CN-koodissa 2711 11 00 tarkoitettua nesteytettyä maakaasua;
- 3) 'kaasumaisella maakaasulla' CN-koodissa 2711 21 00 tarkoitettua maakaasua;
- 3 a) 'seoksilla' eri alkuperämaista peräisin olevien LNG-määrien seoksia;
- 4) 'pitkäkestoisella toimitussopimuksella' yli vuoden kestävää sopimusta maakaasun, muttei kuitenkaan maakaasujohdannaisen, toimittamisesta;
- 5) 'lyhytkestoisella toimitussopimuksella' enintään vuoden kestävää sopimusta maakaasun, muttei kuitenkaan maakaasujohdannaisen, toimittamisesta;
- 5 a) 'tuotantomaalla' maata, jossa maakaasu otetaan talteen. Jos muissa maissa kuin Venäjän federaatiossa talteen otettu maakaasu nesteytetään tai kaasutetaan uudelleen Venäjän federaatiossa, tuotantomaana pidetään Venäjän federaatiota;
- 6) 'sisämaavaltiolla' maata, joka on kokonaan maan ympäröimä ja jolla ei ole suoraa pääsyä merelle;

- 6 b) 'tuonnilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 201 artiklassa tarkoitettua tavaroiden luovutusta vapaaseen liikkeeseen;
- 7) 'maahantuojalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 5 artiklan 15 alakohdassa määritelty asiaankuuluvan tulli-ilmoituksen ilmoittaja, tai muutoin luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, mukaan lukien sidosyritykset, joka tuo tavarat unionin tullialueelle;
- 7 a) 'sidosyrityksellä' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU⁶ 2 artiklan 12 alakohdassa määriteltyä yritystä;
- 8) 'tulliviranomaisella' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013⁷ 5 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä tulliviranomaista;
- 8 a) 'luvan myöntävällä viranomaisella' viranomaista, jolla on toimivalta tutkia 7 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla tehdyt lupahakemukset;
- 9) 'toimivaltaisella viranomaisella' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1938⁸ 2 artiklan 7 alakohdassa määriteltyä toimivaltaista viranomaista;
- 10) 'sääntelyviranomaisella' direktiivin (EU) 2024/1788 76 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyä sääntelyviranomaista;

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1).

- 11) 'määräysvallalla' direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 55 alakohdassa määriteltyä määräysvaltaa;
- 12) [...]
- 13) 'yhteenliitântäpisteellä' direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 63 alakohdassa määriteltyä yhteenliitântäpistettä;
- 13 a) 'yhdysputkella' direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 39 alakohdassa määriteltyä yhdysputkea;
- 14) 'syöttökohdalla' direktiivin (EU) 2024/1788 2 artiklan 61 alakohdassa määriteltyä syöttökohtaa;
- 14 a) 'toimituspaikalla' kaasuntoimitussopimuksessa määriteltyä fyysistä tai virtuaalista paikkaa, johon myyjän on toimitettava maakaasu ja jossa ostaja vastaanottaa sen;
- 15) [...]
- 16) 'sopimusmäärillä' maakaasumääriä, jotka ostaja on velvollinen ostamaan ja myyjä on velvollinen toimittamaan alkuperäisen toimitussopimuksen mukaisesti, mutta lukuun ottamatta määriä, jotka johtuvat perusmäärien muuttamista koskevista sopimusmääräyksistä, kuten pyöristettyjä määriä, osittaisia määriä, lisämääriä tai muita tilavuusmuutoksia sopimusehtojen mukaisesti, lukuun ottamatta ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 maksettuja täydennysmääriä;
- 16 a) 'pyöristetyillä määrillä' maakaasumääriä, jotka lisätään tiettyinä vuonna vuotuiseen sopimusmäärään, jotta viimeisin lasti voidaan pyöristää ylöspäin kokonaiseksi lastiksi;

- 16 b) 'osittaisilla määrillä' maakaasumääriä, jotka siirretään seuraaville sopimusvuosille, jos vuoden aikana toimitettu määrä on suurempi tai pienempi kuin mukautettu vuotuinen sopimusmäärä mukautusten jälkeen; nämä määrät voivat olla sekä positiivisia että negatiivisia;
- 16 c) 'lisämäärillä' maakaasumääriä, jotka lisätään vapaaehtoisesti vuotuisen sopimusmäärään toimitussopimusten perusteella ja sopimuspuolen harkinnan mukaan;
- 17) 'maksetuilla täydennysmäärillä' maakaasumääriä, jotka ostajalla on oikeus tai velvollisuus ottaa vastaan ja maksaa seuraavina kausina ota tai maksa - vähimmäisvaatimusten mukaan ja korvatakseen mahdolliset vajeet niissä määrissä, joista on tehty sopimus mutta joita ei ole otettu vastaan aiempina kausina, siten kuin pitkäkestoisessa toimitussopimuksessa määrätään;
- 18) 'toimitusaikataululla' kaasuntoimitussopimuksen osapuolten välillä sovittua aikataulua tai suunnitelmaa, jossa täsmennetään kaasumäärät, jotka myyjän on toimitettava ja jotka ostajan on vastaanotettava määrätyin aikavälein, mukaan lukien toimitusajankohta, -paikka ja -ehdot, sellaisina kuin ne on vahvistettu toimitussopimuksessa tai siihen liittyvissä toimintamenettelyissä;
- 19) 'ilmoituksella' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1789⁹ 2 artiklan 8 alakohdassa määriteltyä ilmoitusta;
- 20) 'öljyllä' raakaöljyä, maakaasukondensaatteja, jalostamojen syöttöaineita, lisäaineita ja hapettavia lisäaineita sekä muita hiilivetyjä ja öljytuotteita, jotka kuuluvat CN-koodeihin 2709 ja 2710.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1789, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoista, asetusten (EU) N:o 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 ja (EU) 2022/869 ja päätöksen (EU) 2017/684 muuttamisesta sekä asetuksen (EY) N:o 715/2009 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1789, 15.7.2024).

II LUKU

MAAKAASUN TUONNIN VAIHEITTAINEN KIELTÄMINEN VENÄJÄN FEDERAATIOSTA

3 artikla

Kielto tuoda maakaasua Venäjän federaatiosta

1. Kielletään Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasumaisen maakaasun tuonti putkia pitkin, jollei sovelleta jotakin 4 artiklassa säädetyistä vapautuksista.
2. Kielletään Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän LNG:n tai Venäjän federaatiossa talteen otetusta kaasumaisesta maakaasusta peräisin olevan LNG:n tuonti, jollei sovelleta jotakin 4 artiklassa säädetyistä vapautuksista. Tätä kieltoa on sovellettava myös Venäjän federaatiosta peräisin olevaan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävään seoksiin sisältyvään LNG:hen.

Voimassa olevia toimitussopimuksia koskeva siirtymävaihe

1. Edellä olevaa 3 artiklaa sovelletaan 17 päivästä kesäkuuta 2026, jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan osoittaa, että 3 artiklassa tarkoitettu maakaasun tuonti toteutetaan sellaisen lyhytkestoisen toimitussopimuksen mukaisesti, joka on tehty ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 ja jota ei ole muutettu sen jälkeen, paitsi jos muutos kuuluu 4 kohdan soveltamisalaan.
2. Edellä olevaa 3 artiklaa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028, jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan osoittaa, että:
 - a) 3 artiklassa tarkoitettu maakaasun tuonti toteutetaan sellaisen lyhytkestoisen toimitussopimuksen mukaisesti, johon sisältyy toimitus sisämaavaltioon ja joka on tarpeen b alakohdan mukaisen pitkäkestoisen toimitussopimuksen täyttämiseksi, ja
 - b) on olemassa sellainen pitkäkestoinen toimitussopimus, jonka mukaan maahantuotu kaasumainen maakaasu toimitetaan sisämaavaltioon putkia pitkin ja:
 - i) joka koskee Venäjän federaatiosta peräisin olevaa taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävää kaasumaista maakaasua,
 - ii) jonka osalta toimitusta ei voida enää suorittaa alkuperäiseen toimituspaikkaan EU:n ja kolmannen maan välisellä rajalla, ja
 - iii) joka on tehty ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 ja jota ei ole muutettu sen jälkeen, paitsi jos muutos kuuluu 4 kohdan soveltamisalaan.

3. Edellä olevaa 3 artiklaa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028, jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan osoittaa, että 3 artiklassa tarkoitettu maakaasun tuonti toteutetaan sellaisen pitkäkestoisen toimitussopimuksen nojalla, joka on tehty ennen 17 päivää kesäkuuta 2025 ja jota ei ole muutettu sen jälkeen, paitsi jos muutos kuuluu 4 kohdan soveltamisalaan.
4. Edellä 1–3 kohdassa säädettyjä vapautuksia sovelletaan myös voimassa oleviin tavarahankintasopimuksiin seuraavin muutoksin:
 - a) sopimusmäärien alentaminen;
 - b) hintojen ja maksujen alentaminen;
 - c) luottamuksellisuuslausekkeiden muuttaminen;
 - c a) toimintamenettelyjen, kuten viestintämenettelyjen, muuttaminen;
 - d) sopimuspuolten osoitteiden muutokset;
 - e) sopimusvelvoitteiden siirrot sidosyritysten välillä;
 - f) tuomioistuin- tai välimiesmenettelyjen edellyttämät muutokset; tai
 - g) sisämaavaltioiden osalta kansallisten toimituspaikkojen väliset muutokset.
5. Edellä olevien 1, 2 ja 3 kohdan mukaisesti tuodut määrät eivät saa ylittää sopimusmääriä.

5 artikla

[...]

6 artikla

[...]

ASIAANKUULUVIEN TIETOJEN HYVÄKSYMINEN, TOIMITTAMINEN JA VAIHTO

7 artikla

Maahantuojilta vaadittavien asiaankuuluvien tietojen hyväksyminen ja toimitaminen

1. Jos vapautusta haetaan Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuonnille 4 artiklan mukaisesti, tuonti edellyttää ennakkolupaa. Luvan myöntäville viranomaisille on toimitettava kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen sen arvioimiseksi, täyttyvätkö 4 artiklassa säädetyt edellytykset.

Kyseisistä tiedoista on käytävä ilmi vähintään seuraavat seikat:

- a) kaasuntoimitussopimuksen tekopäivä;
- b) kaasuntoimitussopimuksen kesto;
- c) sopimusmäärät, mukaan lukien kaikki jousto-oikeudet ylös- tai alaspäin;
- d) kaasuntoimitussopimuksen osapuolten henkilöllisyys, mukaan lukien EU:ssa rekisteröityjen osapuolten osalta talouden toimijan rekisteröinti- ja tunnistenumero (EORI);
- e) [...]
- e a) LNG-seosten osalta asiakirjat, joista käy ilmi seoksessa olevan venäläisen kaasun ja muun kuin venäläisen kaasun määrät ja joissa vahvistetaan sekoitusprosessi;
- f) LNG:n tuonnin osalta nesteytyspaikka ja ensimmäinen lastaussatama;

- g) toimituspaikat, mukaan lukien mahdolliset toimituspaikkaa koskevat joustomahdollisuudet; ja
- h) kaikki kaasuntoimitussopimuksen muutokset sekä ilmoitus muutoksen sisällöstä ja päivämäärästä, lukuun ottamatta yksinomaan kaasun hintaa koskevia muutoksia.

Jos haetaan 4 artiklan mukaista vapautusta ja kaasun hintaa on muutettu 17 päivänä kesäkuuta 2025 tai sen jälkeen, hinnanmuutoksesta on toimitettava tiedot.

Vaaditut tiedot on toimitettava luvan myöntävälle viranomaiselle viimeistään kuukautta ennen tullialueelle saapumista.

2. Maakaasun tuonti muusta tuotantomasta kuin Venäjän federaatiosta edellyttää ennakkolupaa, paitsi jos kyseinen tuonti kuuluu 3 kohdan soveltamisalaan. Sen jäsenvaltion luvan myöntäville viranomaisille, jossa kaasu on määrä luovuttaa vapaaseen liikkeeseen, on toimitettava todisteet kyseisen maakaasun tuotantomasta viimeistään viisi työpäivää ennen maakaasun saapumista tullialueelle.
3. Ennakkolupaa ei vaadita, jos kaasua tuodaan maasta, joka tuottaa kaasua ja on vienyt unioniin yli 5 miljardia kuutiometriä maakaasua vuonna 2024 ja joka on joko kieltänyt venäläisen kaasun tuonnin tai soveltaa muita venäläistä kaasua koskevia rajoittavia toimenpiteitä tai jolla ei ole käytössä LNG:n tai putkikaasun tuonnin mahdollistavaa kaasuinfrastruktuuria. Komissio laatii viimeistään viiden päivän kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta täytäntöönpanopäätöksellä luettelon tällaisista maista ja saattaa sen tarvittaessa ajan tasalle. Edellä olevan 15 artiklan 1 kohdan mukaiseen kertomukseen on sisällyttävä arvio 7 artiklan 2 kohdan mukaisen ennakkolupamenettelyn tehokkuudesta.

- 3 a. Luvan myöntävät viranomaiset ja tulliviranomaiset edellyttäen, että ne eivät ole samoja, tai muut 9 ja 10 artiklassa tarkoitettuun seurantaan osallistuvat viranomaiset voivat pyytää yksityiskohtaisempia tietoja, jos katsotaan, että kyseiset tiedot ovat tarpeen sen arvioimiseksi, täyttyvätkö 3 ja 4 artiklassa säädetyt edellytykset. Ne voivat hyödyntää myös muista lähteistä saatuja tietoja. Luvan myöntävät viranomaiset voivat etenkin vaatia toimittamaan kaasuntoimitussopimuksen tiettyjen määräysten koko tekstin tai kaasuntoimitussopimuksen koko tekstin, hintatietoja lukuun ottamatta, erityisesti jos tietyt sopimusmääräykset liittyvät toisiinsa tai jos sopimusmääräysten muotoilun täydellinen tuntemus on kyseisen arvioinnin kannalta ratkaisevan tärkeää. Jos toimitetut tiedot eivät ole vakuuttavia, tulliviranomaiset voivat evätä tavaroiden luovutuksen vapaaseen liikkeeseen.
4. Maakaasua, joka on määrä tuoda unioniin rajojen yli unionin ja Venäjän federaation tai Valko-Venäjän välillä tai niiden välisten yhdysputkien tai yhteenliitännäispisteiden kautta taikka Strandzha 2 / Malkoclarin (TurkStream) välisen yhteenliitännäispisteen, oletetaan viedyn suoraan tai välillisesti Venäjän federaatiosta, paitsi jos luvan myöntäville viranomaisille voidaan esittää yksiselitteistä näyttöä viimeistään kuukautta ennen tullialueelle saapumista siitä, että maakaasu:
- a) on kulkenut Venäjän federaation kautta; ja
 - b) että tuotantomaa ei ole Venäjän federaatio.
5. Jos maakaasua kuljetetaan EU:n kautta kolmannesta maasta kolmanteen maahan unionin tullikoodeksin mukaisessa passitusmenettelyssä, luvan myöntäville viranomaisille ja tulliviranomaisille, edellyttäen, että ne eivät ole samoja, on ilmoitettava viimeistään kuukautta ennen suunniteltua kauttakuljetusta:
- a) kauttakuljetettavan maakaasun tuotantomaa, paitsi jos tällaisia tietoja ei ole saatavilla;
 - b) suunnitellut tai tosiasialliset ilmoitusaikataulut, joissa täsmennetään kauttakuljetettavan kaasun määrä, ajoitus sekä syöttö- ja ottokohdat ja tarvittaessa päivittäinen tarkkuus;

- c) kaasuntoimitussopimusten mukaiset määrät ja toimituspaikat; ja
- d) tapauksen mukaan myyjän tai ostajan tai jonkin välittäjänä toimivan yhteisön ja asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden välinen sopimus unionissa.

Luvan myöntävien viranomaisten on viipymättä tarkistettava tietojen johdonmukaisuus ja jaettava saadut tiedot tulliviranomaisten kanssa, edellyttäen, että kyseiset viranomaiset eivät ole samoja.

8 artikla

[...]

9 artikla

Tehokas seuranta ja täytäntöönpanon valvonta

Luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten sekä energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) on varmistettava II luvun säännösten tehokas seuranta ja tarvittaessa hyödynnettävä täytäntöönpanovaltuuksiaan kaikilta osin sekä tehtävä tiivistä yhteistyötä asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten, muiden jäsenvaltioiden viranomaisten, ACERin tai komission kanssa.

10 artikla

Luvan myöntävä viranomainen, yhteistyö ja tietojenvaihto

1. Luvan myöntävä viranomainen on tulliviranomainen, jollei jäsenvaltio nimeä toista viranomaista tähän tarkoitukseen. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle, jos ne nimeävät luvan myöntäväksi viranomaiseksi muun viranomaisen kuin tulliviranomaisen.

2. Luvan myöntävien viranomaisten on tehtävä yhteistyötä ja toimitettava maakaasun tuonnista saamansa tiedot sääntelyviranomaisille, toimivaltaisille viranomaisille ja tapauksen mukaan tulliviranomaisille sekä ACERille ja komissiolle tehtäviensä, vastuidensa ja toimivaltansa mukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan sen varmistamiseksi, että tämän asetuksen 3 ja 4 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttymistä arvioidaan tehokkaasti.
3. Luvan myöntävien viranomaisten tai tapauksen mukaan tulliviranomaisten on toimitettava sääntelyviranomaisille, toimivaltaisille viranomaisille, ACERille ja komissiolle kuukausittain ajantasaiset tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuonnin kehitystä koskevista keskeisistä seikoista, kuten pitkäkestoisten tai lyhytkestoisten toimitussopimusten, syöttökohtien tai sopimuskumppaneiden perusteella tuoduista määristä. Kyseisten ajantasaisten tietojen on katettava myös keskeiset tapahtumat, jotka liittyvät 7 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun passitusmenettelyn mukaisesti unioniin saapuvaan venäläiseen kaasuun.
4. Eri jäsenvaltioissa toimivien luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten on vaihdettava tarvittaessa maakaasun tuonnista saatuja tietoja ja tehtävä keskenään yhteistyötä tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi ja säännösten kiertämisen välttämiseksi. Niiden on hyödynnettävä olemassa olevia välineitä ja tietokantoja, jotta asiaankuuluvia tietoja voidaan vaihtaa tehokkaasti niiden oman jäsenvaltion kansallisten viranomaisten ja muiden jäsenvaltioiden viranomaisten kesken, tai otettava tarvittaessa käyttöön tällaisia välineitä.
5. ACER julkaisee viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026 ja 31 päivänä elokuuta 2027 tämän asetuksen nojalla saatuihin tietoihin ja omiin tietoihinsa perustuvan raportin, jossa esitetään yleiskatsaus Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun toimitussopimuksista ja arvioidaan monipuolistamisen vaikutusta energiamarkkinoihin. Raporttiin on tarvittaessa sisällyttävä myös tiedot venäläisestä kaasusta, joka saapuu unioniin 7 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun passitusmenettelyn mukaisesti.
6. Komissio ja ACER vaihtavat tarvittaessa hallussaan olevia asiaankuuluvia tietoja Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuontisopimuksista luvan myöntävien viranomaisten ja tapauksen mukaan tulliviranomaisten kanssa tämän asetuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi.

KANSALLISET MONIPUOLISTAMISSUUNNITELMAT

11 artikla

Maakaasua koskevat kansalliset monipuolistamissuunnitelmat

1. Kunkin jäsenvaltion on laadittava monipuolistamissuunnitelma, jossa kuvataan kaasutoimitusten monipuolistamista koskevat toimenpiteet, välitavoitteet ja mahdolliset esteet, jotta kaiken Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuonti lopetettaisiin viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2028, joka on määräaika Venäjän federaatiosta peräisin olevan tuonnin täydelle kieltämiselle.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua velvoitetta ei sovelleta, jos jäsenvaltiot voivat osoittaa komissiolle erityisesti asetuksen (EU) 2017/1938 14 artiklan 6 kohdan mukaisesti toimitettujen tietojen perusteella, että ne eivät ota vastaan maakaasua, joka on peräisin Venäjän federaatiosta taikka joka viedään sieltä suoraan tai välillisesti. Jäsenvaltioiden on osoitettava tämä komissiolle viimeistään sinä päivänä, jona kansalliset monipuolistamissuunnitelmat ilmoitetaan komissiolle. Komissio ilmoittaa asiasta niiden jäsenvaltioiden kaasualan koordinoitiryhmälle, jotka on vapautettu kansallisen monipuolistamissuunnitelman laatimisesta.

2. Kansalliseen maakaasun monipuolistamissuunnitelmaan on sisällyttävä kaikki seuraavat tiedot:
 - a) saatavilla olevat tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun tuontimääristä voimassa olevien toimitussopimusten mukaisesti;

- b) selkeä kuvaus kansallisella tasolla käytössä olevista ja suunnitelluista tukitoimenpiteistä, joilla korvataan Venäjän federaatiosta peräisin oleva taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävä maakaasu, mukaan lukien määrät, joista on tarkoitus luopua vaiheittain, välitavoitteet ja täytäntöönpanoaikataulu sekä suunnitellut vaihtoehtoiset toimitukset ja toimitusreitit, jos sellaisia on. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla AggregateEU-mekanismin käyttö asetuksen (EU) 2024/1789 42 artiklan nojalla, tukitoimenpiteet energiayhtiöiden monipuolistamiseksi, yhteistyö korkean tason CESEC-ryhmän kaltaisissa alueellisissa ryhmissä, maakaasun tuonnille sähköistämällä saatavien vaihtoehtojen määrittäminen, energiatehokkuustoimenpiteet, biokaasun, biometaanin ja puhtaan vedyn tuotannon edistäminen, uusiutuvan energian käyttöönotto, vapaaehtoiset kysynnän vähentämistoimenpiteet tai muiden jäsenvaltioiden mahdollisuudet edistää toimitusten monipuolistamista;
- c) mahdollisten teknisten taikka sopimukseen tai sääntelyyn liittyvien esteiden tunnistaminen Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun korvaamiseksi sekä vaihtoehdot näiden esteiden poistamiseksi.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset monipuolistamissuunnitelmansa komissiolle viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2026 käyttäen liitteessä I esitettyä mallia.
4. Komissio helpottaa tarvittaessa maakaasua koskevien kansallisten monipuolistamissuunnitelmien valmistelua ja täytäntöönpanoa. Komissio koordinoi 4 artiklan mukaisen olemassa olevien toimitussopimusten siirtymävaiheen aikana toimintaansa jäsenvaltioiden kanssa niiden monipuolistamisyhtymyksissä, jotta voidaan löytää vaihtoehtoisia toimituslähteitä. Uusilla toimituksilla voitaisiin myös kompensoida menetettyjä tuloja hyödyntämällä olemassa olevaa infrastruktuuria, jota aiemmin käytettiin venäläisen kaasun siirtoon. Jäsenvaltioiden on raportoitava säännöllisesti asetuksen (EU) 2017/1938 4 artiklalla perustetulle kaasualan koordinoitiryhmälle suunnitelmiensa valmistelussa, hyväksymisessä ja täytäntöönpanossa saavutetusta edistymisestä. Komissio arvioi kansallisten monipuolistamissuunnitelmien perusteella Venäjän federaatiosta peräisin olevan tai sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun tuonnin vaiheittaisen poistamisen täytäntöönpanoa ja raportoi siitä kaasualan koordinoitiryhmälle tämän asetuksen 13 artiklan mukaisesti.

Öljyä koskevat kansalliset monipuolistamissuunnitelmat

1. Jäsenvaltion, joka vastaanottaa Venäjän federaatiosta peräisin olevaa taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävää öljyä, on laadittava monipuolistamissuunnitelma, jossa kuvataan sen öljytoimitusten monipuolistamista koskevat toimenpiteet, välitavoitteet ja mahdolliset esteet, jotta Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn tuonti voidaan lopettaa 1 päivään tammikuuta 2028 mennessä.
2. Öljyä koskevaan kansalliseen monipuolistamissuunnitelmaan on sisällyttävä kaikki seuraavat tiedot:
 - a) saatavilla olevat tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan öljyn suoran tai välillisen tuonnin määrästä voimassa olevien toimitussopimusten mukaisesti;
 - b) kansallisella tasolla suunnitellut toimenpiteet Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn korvaamiseksi, mukaan lukien määrät, joista on tarkoitus luopua vaiheittain, välitavoitteet ja täytäntöönpanoaikataulu sekä vaihtoehtoiset toimitukset ja toimitusreitit tai muiden jäsenvaltioiden mahdollisuudet edistää toimitusten monipuolistamista;
 - c) mahdolliset tekniset taikka sopimukseen tai sääntelyyn liittyvät esteet Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun korvaamiseksi sekä vaihtoehdot näiden esteiden poistamiseksi.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset monipuolistamissuunnitelmansa komissiolle viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2026 käyttäen liitteessä II esitettyä mallia.

4. Komissio helpottaa tarvittaessa öljyä koskevien kansallisten monipuolistamissuunnitelmien valmistelua ja täytäntöönpanoa. Komissio avustaa jäsenvaltioita niiden välisessä yhteistyössä, kun ne panevat täytäntöön kansalliset monipuolistamissuunnitelmat. Jäsenvaltioiden on raportoitava säännöllisesti neuvoston direktiivin 2009/119/EY¹⁰ 17 artiklalla perustetulle öljyn koordinoitiryhmälle edistymisestä kyseisten kansallisten monipuolistamissuunnitelmien valmistelussa, hyväksymisessä ja täytäntöönpanossa.
5. Jos kansallisessa öljyn monipuolistamissuunnitelmassa todetaan riski siitä, että Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn tuonnin vaiheittaista poistamista ei ehkä saavuteta 1 päivään tammikuuta 2028 mennessä, komissio voi kansallista monipuolistamissuunnitelmaa arvioituaan ja kolmen kuukauden kuluessa kansallisen monipuolistamissuunnitelman toimittamisesta antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle suosituksen siitä, miten tuonnin vaiheittainen poistaminen voitaisiin toteuttaa ajoissa. Suosituksen saatuaan jäsenvaltion on kolmen kuukauden kuluessa päivitettävä monipuolistamissuunnitelmansa siten, että siinä otetaan huomioon komission suositus.

¹⁰ Neuvoston direktiivi 2009/119/EY, annettu 14 päivänä syyskuuta 2009, jäsenvaltioiden velvollisuudesta ylläpitää raakaöljy- ja/tai öljytuotevarastojen vähimmäistasoa (EUVL L 265, 9.10.2009, s. 9).

KAASUN TOIMITUSVARMUUDEN SEURANTA

13 artikla

Asetuksen (EU) 2017/1938 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2017/1938 seuraavasti:

1) lisätään 2 artiklaan 33 ja 34 alakohta seuraavasti:

33) 'ota tai maksa -määräyksellä' tarkoitetaan sopimusmääräystä, jolla ostaja veloitetaan joko ottamaan vastaan tietty vähimmäismäärä kaasua tai vaihtoehtoisesti maksamaan tietystä vähimmäismäärästä kaasua tietyn ajan kuluessa riippumatta siitä, onko kaasua tosiasiallisesti otettu vastaan;

34) 'toimita tai maksa -määräyksellä' tarkoitetaan sopimusmääräystä, joka velvoittaa myyjän maksamaan sopimussakon, jos kaasua ei toimiteta.”

2) muutetaan 14 artiklan 6 kohta seuraavasti:

a) lisätään ensimmäiseen alakohtaan c alakohta seuraavasti:

”c) komissiolle ja asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille seuraavat tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun toimitussopimuksista:

- i) asetuksen (EU) XX/2025 [tämä asetus] 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot;
- ii) tiedot toimitettavista ja vastaanotettavista määristä, mukaan lukien mahdolliset *ota tai maksa* -määräysten taikka toimita tai maksa -määräysten mukaiset joustomahdollisuudet;
- iii) toimitusaikataulut (LNG) tai ilmoitukset (putkikaasu);
- iv) mahdolliset vuotuisia sopimusmääriä koskevat sopimusperusteiset joustomahdollisuudet täydennysmäärät mukaan luettuina;
- v) edellytykset kaasutoimitusten keskeyttämiselle tai lopettamiselle, mukaan lukien ylivoimaista estettä koskevat määräykset;
- vi) tiedot siitä, mitä lakia sopimukseen sovelletaan ja mikä välimiesmenettely on valittu;
- vii) muiden kaupallisten sopimusten keskeiset seikat, jotka ovat merkityksellisiä kaasuntoimitussopimuksen täytäntöönpanon kannalta, hintatietoja lukuun ottamatta.”;

b) lisätään alakohta seuraavasti:

”Edellä c alakohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava kunkin sopimuksen osalta eritellysti, mukaan lukien kaikki asiaankuuluvat tekstin osat kokonaisuudessaan, hintatietoja lukuun ottamatta, erityisesti jos täydelliset tiedot sopimusmääräysten muotoilusta ovat kaasun toimitusvarmuuden arvioinnin kannalta ratkaisevan tärkeitä tai jos tietyt sopimusmääräykset liittyvät toisiinsa.”

3) korvataan 17 artiklan toinen kohta seuraavasti:

”Komissio seuraa jatkuvasti, missä määrin unionin energiajärjestelmä on altistunut Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun toimituksille erityisesti komissiolle ja toimivaltaisille viranomaisille 14 artiklan 6 kohdan c alakohdan mukaisesti ilmoitettujen tietojen perusteella.

Komissio arvioi Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun tuonnin vaiheittaisen poistamisen täytäntöönpanoa kansallisella, alueellisella ja unionin tasolla asetuksen (EU) XX/2025 mukaisesti mainitun asetuksen 11 artiklassa tarkoitettujen kansallisten monipuolistamissuunnitelmien perusteella. Arviointiin on sisällyttävä myös arvio asiaankuuluvien viranomaisten välisen tietojenvaihdon ja yhteistyön tehokkuudesta, ja siinä on tarvittaessa esitettävä suosituksia niiden parantamiseksi. Arvioinnista on raportoitava kaasualan koordinoitiryhmälle.

Komissio julkaisee kolmannessa kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella vuosikertomuksen, jossa esitetään kattava yleiskatsaus jäsenvaltioiden edistymiseen kansallisten monipuolistamissuunnitelmiansa täytäntöönpanossa.

Komissio voi tarvittaessa antaa kolmen kuukauden kuluessa monipuolistamissuunnitelman tiedoksi antamisesta suosituksen, jossa määritetään mahdolliset toimet ja toimenpiteet, joilla varmistetaan kaasun toimitusvarmuuden turvallinen monipuolistaminen ja Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun tuonnin vaiheittainen poistaminen oikea-aikaisesti.

Kyseisten jäsenvaltioiden on kolmen kuukauden kuluessa päivitettävä kansallinen monipuolistamissuunnitelmansa siten, että siinä otetaan huomioon komission suositus.

LOPPUSÄÄNNÖKSET

14 artikla

Salassapitovelvollisuus

1. Tämän asetuksen nojalla saatuja, vaihdettuja tai toimitettuja luottamuksellisia tietoja koskee tässä artiklassa säädetty salassapitovelvollisuus.
2. Salassapitovelvollisuutta on sovellettava kaikkiin henkilöihin, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet tämän asetuksen täytäntöönpanoon osallistuneiden viranomaisten palveluksessa tai sellaisiin luonnollisiin tai oikeushenkilöihin, joille asianomaiset viranomaiset ovat siirtäneet valtuuksiaan, asianomaisten viranomaisten kanssa sopimuksen tehneet tarkastajat ja asiantuntijat mukaan luettuina.
3. Salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja ei saa luovuttaa kenellekään muulle henkilölle tai viranomaiselle, jollei unionin oikeudessa tai kansallisessa oikeudessa toisin säädetä.
4. Kaikki asianomaisten viranomaisten tai jäsenvaltioiden välillä tämän asetuksen mukaisesti vaihdetut tiedot, jotka koskevat liiketoiminta- tai toimintaolosuhteita tai muita taloudellisia tai henkilökohtaisia seikkoja, on katsottava luottamuksellisiksi ja niihin on sovellettava salassapitovelvollisuutta koskevia vaatimuksia, paitsi jos asianomainen viranomainen ilmoittaa tietoja toimittaessaan, että tällaiset tiedot saa luovuttaa, jos sitä edellytetään unionin tai kansallisen lainsäädännön nojalla tai jos kyseinen luovuttaminen on tarpeen oikeudenkäyntiä varten.

Seuranta ja uudelleentarkastelu

1. Komissio seuraa jatkuvasti unionin energiamarkkinoiden kehitystä erityisesti sellaisten mahdollisten kaasun toimitusriippuvuuksien tai muiden energian toimitusvarmuuteen kohdistuvien riskien osalta, jotka liittyvät energian tuontiin Venäjän federaatiosta. Komissio antaa viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...] [EUVL: lisätään päivämäärä, joka on kaksi vuotta tämän asetuksen voimaantulosta] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta.
2. Jos ilmenee yhden tai useamman jäsenvaltion energian toimitusvarmuutta vakavasti uhkaavia äkillisiä ja merkittäviä muutoksia, komissio voi tilapäisesti keskeyttää tämän asetuksen II luvun soveltamisen yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa kokonaan tai osittain. Komissio voi kyseisessä tilanteessa myös keskeyttää 7 artiklan 2 kohdan mukaisen ennakkolupavaatimuksen soveltamisen. Komission päätökseen on sisällyttävä tiettyjä ehtoja erityisesti sen varmistamiseksi, että keskeyttäminen rajoittuu tiukasti kyseisen uhan torjumiseen. Komissio ilmoittaa kaasualan koordinoitiryhmälle mahdollisista keskeytyksistä.

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Edellä olevaa 3 ja 4 artiklaa sovelletaan [...] päivästä [...]kuuta [...] [EUVL: lisätään päivämäärä, joka on kuusi viikkoa tämän asetuksen voimaantulosta].

Edellä olevaa 7 artiklan 1, 4 ja 5 kohtaa sovelletaan [...] päivästä [...]kuuta [...] [EUVL: lisätään päivämäärä, joka on kuusi viikkoa miinus yksi kuukausi tämän asetuksen voimaantulosta].

Edellä olevaa 7 artiklan 2 kohtaa sovelletaan [...] päivästä [...]kuuta [...] [EUVL: lisätään päivämäärä, joka on kuusi viikkoa miinus viisi työpäivää tämän asetuksen voimaantulosta].

Tämä asetus ei rajoita [neuvoston asetuksessa (EU) N:o 833/2014¹¹] vahvistetun nesteytettyyn maakaasuun liittyvän kiellon soveltamista, jota sovelletaan ja noudatetaan tämän asetuksen säännöksistä riippumatta.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

¹¹ EUVL: lisätään päivitetty viittaus

LIITE I

MAAKAASUA KOSKEVAN KANSALLISEN MONIPUOLISTAMISSUUNNITELMAN MALLI

Tämä malli on tarkoitettu kansallisille viranomaisille, jotka laativat kansallisen monipuolistamissuunnitelman 11 artiklan mukaisesti. Suunnitelmaan on sisällyttävä seuraavat tiedot:

Yleistiedot

Suunnitelman laadinnasta vastaavan viranomaisen nimi	
Kaasujärjestelmän kuvaus. Kuvaukseen on sisällyttävä tiedot seuraavista seikoista: i) kaasun kysyntä; ii) tarjontayhdistelmä ottaen huomioon riippuvuus Venäjän toimituksista.	

Tärkeimmät tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevasta taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun tuonnista jäsenvaltioon

Maahantuojien toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle ilmoittamien yksittäisten sopimusten viitetiedot	
[...]	

Jäsenvaltioon toimitettavat Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän kaasun sopimusmäärät yhteensä. Ilmoittakaa sopimusperusteiset joustomahdollisuudet ja toimituspaikka (yhteenliitännäispiste, tuontipaikka, LNG-terminaali jne.)	
---	--

Kuvaus toimenpiteistä, joilla korvataan Venäjän federaatiosta peräisin oleva taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävä maakaasu.

3.1. Kuvaukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot:

Monipuolistamisvaihtoehdot: i) vaihtoehtoiset toimitukset; ii) vaihtoehtoiset toimitusreitit; iii) kysynnän yhdistäminen.	
Kuvaus toimenpiteestä ja sen tavoitteista, mukaan lukien määrät, joista odotetaan luovuttavan vaiheittain, ja välivaiheet, jos kyseessä on monivaiheinen toimenpide.	
Toteutusaikataulu	
Toimenpiteiden vaikutus energiajärjestelmään, mukaan lukien virtausmallit, infrastruktuurikapasiteetti, tariffit jne.	
Vaikutukset naapurijäsenvaltioihin	

Tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun korvaamiselle.

Tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet	
Vaihtoehdot esteiden poistamiseksi ja aikataulu	

Kategoria	Määrien korvaaminen vaiheittaista luopumista varten ¹²
Vaadittavat tiedot	Kuvaus kansallisella tasolla käytössä olevista ja suunnitelluista toimenpiteistä, joilla korvataan jäljellä olevat Venäjän federaatiosta peräisin olevat taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän maakaasun määrät i) määrät, joista odotetaan luovuttavan vaiheittain kussakin toimenpiteessä, ii) täytäntöönpanon aikataulu (alku ja loppu), iii) vaihtoehtoiset toimitukset ja toimitusreitit
Putkikaasu	
LNG	

¹² Tällaisia toimenpiteitä voivat olla AggregateEU-mekanismin käyttö asetuksen (EU) 2024/1789 42 artiklan nojalla, toimenpiteet energiayhtiöiden monipuolistamispyrkimysten tukemiseksi, yhteistyö keskeisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan kaasuyhteenliitännöiden (CESEC) korkean tason työryhmän kaltaisissa alueellisissa ryhmissä, maakaasun tuonnille sähköistämällä saatavien vaihtoehtojen määrittäminen, energiatehokkuustoimenpiteet, biokaasun, biometaanin ja puhtaan vedyn tuotannon edistäminen, uusiutuvan energian käyttöönotto ja vapaaehtoiset kysynnän vähentämistoimenpiteet.

LIITE II

ÖLJYÄ KOSKEVAN KANSALLISEN MONIPUOLISTAMISSUUNNITELMAN MALLI

Tämä malli on tarkoitettu yksityiskohtaisen kansallisen monipuolistamissuunnitelman 12 artiklan mukaisesti laativille kansallisille viranomaisille. Suunnitelmaan on sisällyttävä seuraavat tiedot:

Yleistiedot

Suunnitelman laadinnasta vastaavan viranomaisen nimi	
Öllyjärjestelmän kuvaus. Kuvaukseen on sisällyttävä tiedot seuraavista seikoista: i) öljyn kysyntä; ii) tarjontayhdistelmä ottaen huomioon riippuvuus Venäjän toimituksista.	

Tärkeimmät tiedot Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn tuonnista jäsenvaltioon

Jäsenvaltioon toimitettavat venäläisen öljyn sopimusmäärät yhteensä Ilmoittakaa sopimusvelvoitteiden päättymispäivä.	
Tiedot eri sidosryhmien (myyjä, maahantuojat ja ostajat) henkilöllisyydestä.	

Kuvaus toimenpiteistä, joilla korvataan Venäjän federaatiosta peräisin oleva taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävä öljy.

Kuvaukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot:

Monipuolistamisvaihtoehdot: i) vaihtoehtoiset toimitukset; ii) vaihtoehtoiset toimitusreitit.	
Kuvaus toimenpiteestä ja sen tavoitteista, mukaan lukien määrät, joista odotetaan luovuttavan vaiheittain, ja välivaiheet, jos kyseessä on monivaiheinen toimenpide.	
Toteutusaikataulu	
Toimenpiteiden vaikutus energiajärjestelmään, mukaan lukien virtausmallit, infrastruktuurikapasiteetti, tariffit jne.	
Vaikutukset naapurijäsenvaltioihin	

Tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet Venäjän federaatiosta peräisin olevan taikka sieltä suoraan tai välillisesti vietävän öljyn korvaamisessa.

Tekniset, sopimusperusteiset tai sääntelyyn liittyvät esteet	
Vaihtoehdot esteiden poistamiseksi ja aikataulu	